

HUNDREDE PROCENT DANSK, HUNDREDE PROCENT AMERIKANER

En undersøgelse af identitet, loyalitet og sprog hos danske immigranter til USA set gennem sprogdebatten i Dansk Brodersamfund i Amerika omkring Første Verdenskrig

Af Nick Kofod Mogensen

Under Første Verdenskrig blev immigranter i USA set på med mistro. Svækkede det ikke loyaliteten, at de også identificerede sig med fødelandet? Mange mente sagtens, at en dansk og en amerikansk identitet kunne eksistere parallelt, men samfundets pres påvirkede stadig immigranterne og deres debatter.

Sidste halvdel af 1800-tallet startede turbulent for Danmark. De slesvigske krige 1848-1850 og 1864 betød tusinder af døde danske soldater og titusinder af veteraner. I 1859 fandt veteraner fra Treårskrigen sam-

men i foreningen *Danske Vaabenbrødre*, og senere kom veteraner fra 2. Slesvigske Krig også til. Foreningen havde en social funktion, hvor veteranerne kunne tale med ligesindede om minder fra krigene, men formålet var i høj grad også økonomisk. I Danske Vaabenbrødre kunne man få økonomisk hjælp i forbindelse med sygdom og anden nød, og enker til veteranerne kunne desuden få begravelseshjælp og understøttelse under enketilværelsen.

Masseimmigrationen til USA begyndte i denne brydningstid. Unge mænd var en af de grupper, der førte særligt an i folkevandringen over Atlanterhavet,¹ så der var naturligvis også veteraner fra de slesvigske krige iblandt immigranterne. Danske veteraner i USA må have haft samme behov som dem, der blev hjemme i Danmark, eller også blev de direkte inspireret af Danske Vaabenbrødre. I hvert fald blev der rundt om i USA grundlagt lokale danske veteranforeninger, der mindede om våbenbrødrene hjemme i Danmark.

I et forsøg på at samle de mange små, spredte foreninger i én forening grundlagde en gruppe danske immigranter i 1881 *Danske Vaabenbrødre i Amerika*. Formålet med foreningen var det samme som dens danske navnebror: socialt samvær med andre danske veteraner og økonomisk hjælp. Derudover havde Danske Vaabenbrødre i Amerika et formål, som foreningen hjemme i Danmark i sagens natur ikke havde. Et vigtigt formål var nemlig at skabe nogle rammer, indenfor hvilke immigranterne kunne tale det danske sprog og holde danskheden i live i USA.²

Allerede året efter grundlæggelsen af Danske Vaabenbrødre i Amerika trådte den første store forandring i kraft. Nogle medlemmer var nemlig bekymrede for, hvor længe foreningen kunne fortsætte, hvis deres målgruppe udelukkende var veteraner fra de slesvigske krige. Foreningens medlemmer blev derfor i 1882 enige om at ændre deres navn til *Dansk Brodersamfund i Amerika* og åbne op for, at alle danskfødte, velrenommerede mænd i USA kunne blive medlemmer uanset krigserfaring.³ Dansk Brodersamfunds danske pendant, Danske Vaabenbrødre, åbnede aldrig op for andre medlemmer end veteraner fra de slesvigske krige og led derfor en naturlig død i 1942, da foreningens sidste medlem var død året forinden.

Dansk Brodersamfund blev med tiden en af de største og mest betydningsfulde dansk-amerikanske foreninger, og medlemmerne afspejlede i store træk den generelle dansk-amerikanske befolkning. Forskningen indikerer fx, at beskæftigelsesmønstret hos Dansk Brodersamfunds medlemmer var meget lig beskæftigelsesmønstret hos resten af de danske immigranter i USA. Kristian Hvidt skrev, at den oversøiske udvandring var "*en bevægelse, der rørte sig blandt det, man i socialistisk jargon kalder proletariatet.*"⁴ Udvandringen var især domineret af fattige landarbejdere, håndværkere der var blevet udkonkurreret af industrisektoren samt tyende og arbejdere.⁵ Folk, der havde svært ved at

Festmiddag i fest-salen i forsamlings-bygningen i Romersgade. Festen fandt sted den 15. december 1905 og var til ære for redaktør Sophus F. Neble, der var på besøg i Danmark. Neble, der var medlem af Dansk Brodersamfund, foretog bl.a. rejsen for at styrke båndet og kontakten mellem danskere og dansk-amerikanere.

finde en tålelig plads i det danske samfund, og som havde ringe udsigt til social opdrift. På landet oplyste mange af Dansk Brodersamfunds medlemmer, at de var landmænd eller landarbejdere, mens de i byerne havde mange medlemmer, som var håndværkere, arbejdsmænd o.l.⁶

Dansk Brodersamfund var en type forening, der med et engelsk begreb kaldes *'ethnic fraternal benefit associations'*. På dansk kan de lidt forsimplet kaldes *etniske brodersamfund*, og de eksisterede i mange andre immigrantmiljøer i USA end det danske. Udover at tilbyde sociale fællesskaber og økonomisk støtte forsøgte etniske brodersamfund aktivt at skabe institutionelle

Dansk Brodersamfund i Amerika forsøgte at appellere til et bredt udsnit af dansk-amerikanere, som denne reklame viser.

*Kilde til billedet: *Bien*, 10. oktober 1920.*

Storhandlere. Smaakøbmænd. Driftsbestyrere.
Haandværkere. Kongresmænd. Læger og Kirurger.
Dagløjere. Redaktører. Menighedsforstandere.
Landejere. Rentefarmere.
Socialister. Republikanere. Demokrater.
Embedsmænd. Sagførere. Fabrikanter. Funktionærer.

Med andre Ord, Folk i alle Livsstillinger, tilhører alle den store Kreds af circa 22,000 Mænd,

SOM STØTTER OG DRAGER NYTTE AF

DET DANSKE BRODERSAMFUND
I AMERIKA

Indmeld Dem i Dag!

rammer, som gjorde det muligt at holde liv i, eller opbygge, en etnisk gruppeidentitet hos immigranterne og sikre en sammenhæng internt i immigrantgruppen i et land, hvor man ellers let kunne blive spredt for alle vinde.⁷ Et af Dansk Brodersamfunds formål var således at give danske immigranter i USA, som ønskede at bevare en særlig dansk etnisk identitet og holde modersmålet ved lige, bedre muligheder for at gøre det.

Dansk Brodersamfunds kamp for en stærk etnisk identitet skal ikke ses som et udtryk for, at de ønskede at modarbejde medlemmernes integration i det amerikanske samfund. Dansk Brodersamfund og andre etniske broder-

samfund mente tværtimod, at de hjalp immigranterne til at blive bedre amerikanere. Først og fremmest ved at give nyankomne immigranter gode råd og værktøjer, som kunne hjælpe dem til at indpasse sig i det nye og fremmede land, de var ankommet til. Dansk Brodersamfund udgav fx en udvandringsguide i 1917, hvor de blandt andet forberedte kommende danske immigranter på, hvordan arbejdsmetoderne eller forholdene i specifikke brancher og fag i USA adskilte sig fra det, de kendte fra Danmark.⁸ Brodersamfundet gav samtidig immigranterne et netværk af danskere, der tidligere havde været igennem det samme, hvorfor de nye immigranter forhåbentlig kunne lære af deres erfaringer.

Dertil var overbevisningen, at de blot gjorde deres pligt som amerikanere ved at holde fast i hjemlandets etniske identitet og kultur. De mente, at det exceptionelle ved USA som nation netop var, at alverdens folkeslag strømmede dertil og medbragte alle de bedste ting fra hjemlandet og tilførte det til det amerikanske samfund. Når Dansk Brodersamfunds medlemmer aktivt arbejdede for at bevare en stærk dansk etnisk identitet og kultur, svækkede det ifølge dem således ikke deres nationale tilhørsforhold til USA, men var tværtimod med til at forstærke det betydeligt.

Denne identitetsmæssige dobbelthed og opfattelse af, at forskellige identiteter og tilhørsforhold kunne have en forstærkende effekt på hinanden, er ikke unik for Dansk Brodersamfund. Opfattelsen trivedes blandt mange immigranter i USA i denne periode. På baggrund af studier af skandinaviske immigranter i USA kom den norsk-amerikanske historiker Jon Gjerde frem til, at disse immigranter ofte havde det, han kaldte en *komplementær identitet* ("complementary identity"). Ifølge Jon Gjerde mente mange immigranter, at USA var noget særligt, netop fordi man kunne bevare kulturer og traditioner fra andre lande og stadig være en god amerikaner.⁹

Nogle nyere migrationshistorikere påpeger, at immigranternes komplementære identitet gjorde dem særligt modtagelige overfor påvirkninger fra både fødelandet og tilflytterlandet. Ved at anlægge et transnationalt perspektiv fokuserer de på betydningen af, at mange immigranter fortsatte med at have en jævnlig kontakt med fødelandet i form af breve, rejser, fødelandets aviser m.m. Hovedpointen i den transnationale migrationsforskning er, at både fødelandet og tilflytterlandet havde en påvirkningskraft, og at politiske forandringer i fødelandet fx kunne have en direkte indflydelse på, hvordan immigranterne tænkte og agerede i tilflytterlandet. Tilsvarende forandringer i tilflytterlandet kunne ligeledes have stor betydning for, hvordan immigranterne forholdt sig til fødelandet.

Historiker Iain Anderson har undersøgt det dansk-amerikanske miljø under Anden Verdenskrig ud fra et transnationalt perspektiv med særligt

fokus på Dansk Brodersamfund. Anderson fremhæver bl.a., at Danmarks skæbne under Anden Verdenskrig havde en afgørende betydning for Dansk Brodersamfunds udvikling i denne tidsperiode. På den ene side igangsatte Dansk Brodersamfund omfattende aktiviteter under Anden Verdenskrig med det formål at støtte Danmark og forsøge at påvirke den amerikanske offentlighed og regering i retning af at anerkende Danmark som “*en tilfangetaget ven fremfor en kollaboratør med fascismen*”¹⁰ efter den tyske besættelse i april 1940. Disse aktiviteter var i nogen grad påvirket af den danske gesandt i Washington, D. C., Henrik Kauffmann, og blev i høj grad benyttet af Kauffmann i hans politiske og diplomatiske aktiviteter i løbet af krigen. På den anden side blev disse aktiviteter også kraftigt påvirket af, at Dansk Brodersamfunds medlemmer var amerikanere. Denne påvirkning kunne især ses, da USA indtrådte i Anden Verdenskrig i december 1941, hvorefter støtteaktiviteterne øjeblikkeligt gik fra at fokusere på nødhjælpsindsamling til Danmark til at fokusere på at støtte op om den amerikanske krigsindsats.¹¹ Selvom Dansk Brodersamfund stadig følte en stærk tilknytning til Danmark, blev deres amerikanske identitet automatisk dominerende, da USA selv blev direkte involveret i krigen.

Dette transnationale perspektiv er også relevant i undersøgelsen af Dansk Brodersamfund under Første Verdenskrig. Situationen i Europa fik stor betydning for, hvordan amerikanerne forholdt sig til immigrantmiljøerne. Modstanden mod tyske immigranter var særligt stærk, eftersom Tyskland blev opfattet som USA's hovedfjende, men den anspændte politiske situation havde også stor betydning for, hvordan Dansk Brodersamfund tænkte og agerede, især offentligt men også internt i foreningen.

Assimilationsteoretiske overvejelser

At Dansk Brodersamfund ikke havde til formål at bremse amerikaniseringen af danske immigranter betyder dog ikke, at de ikke uforvarende kan have haft den effekt. Den amerikanske sociolog Milton M. Gordon udgav i 1964 bogen *Assimilation in American Life*, hvor han fremlagde sin assimilationsteori for immigranter til USA. Dele af Gordons assimilationsteori er senere blevet udsat for kritik, især som forklaringsmodel for moderne amerikanske immigranter. Andre har opdateret og nuanceret den model, som Gordon oprindeligt fremlagde. Hans hovedtese er dog stadig en god overordnet model for assimilationsprocessen for dem, som tog del i den store europæiske massemigration fra midten af 1800-tallet og frem.

Gordon opsummerede selv sin assimilationsteori på følgende måde:

“Once structural assimilation has occurred, either simultaneously with or subsequent to acculturation, all of the other types of assimilation will naturally follow.”¹²

Gordon forstod assimilation som en proces, hvor en person eller gruppe forandrede sig, så de mindede om det, som han kaldte det amerikanske *kerne-samfund* (“core society”). Kernesamfundet definerede Gordon som et hvidt, protestantiske flertal af amerikanere af angelsaksisk herkomst.¹³

Strukturel assimilation (“structural assimilation”) er, når en minoritet indgår i kernesamfundets institutioner, foreninger o.l. Hvis danske immigranter fx i stor skala begyndte at melde sig ind i amerikanske foreninger eller byttede dansk-amerikanske sygekasser ud med amerikanske sygekasser, ville det være et tegn på strukturel assimilation.

Akkulturation (“acculturation”) er, når en gruppe overtager kulturelle og sociale mønstre og værdier, enten som en ensidig proces pga. et pres fra kernesamfundet eller i et gensidigt samspil mellem to eller flere grupper. Hvis danske immigranter fx begyndte at bruge engelsk som deres primære sprog i stedet for dansk eller erstattede en traditionel dansk madkultur med en amerikansk madkultur, ville det være tegn på akkulturation.

Gordon fremhævede i alt syv assimilations-trin. Udover strukturel assimilation og akkulturation fremhævede han fx *ægteskabelig assimilation* (“marital assimilation”), dvs. hvis danske immigranter begyndte at gifte sig med ikke-danskere, og *identifikationsassimilation* (“identification assimilation”), dvs. hvis danske immigranter begyndte at se sig selv som amerikanere fremfor danskere eller dansk-amerikanere.

Gordon argumenterede med andre ord for, at den vigtigste faktor mht. assimilation er strukturel assimilation. Hvis den strukturelle assimilation først er indtrådt, vil resten af de syv assimilationstrin automatisk indtræde med tiden. Strukturel assimilation er nøglen til generel assimilation.

Dansk Brodersamfund opstod som et etnisk dansk alternativ til kernesamfundets institutioner. Foreningen kan derfor ses som et forsøg på at modvirke den strukturelle assimilation, som Gordon mente var hovednøglen til generel assimilation. Ifølge Dansk Brodersamfunds selvforståelse hjalp de dog medlemmerne til bedre at indgå i det amerikanske samfund. Som det fremgår af bl.a. sprogdebatten internt i foreningen var der samtidig en del af medlemmerne, som ønskede at forandre Dansk Brodersamfund, fx ved at agitere for at foreningen gik over til at bruge det engelske fremfor det danske sprog. Dette er et tydeligt tegn på et ønske om mere akkulturation.

Dansk Brodersamfunds påvirkning af danske immigranternes assimilations- og integrationsproces er således et komplekst spørgsmål. De var ikke nød-

vendigvis modstandere af integration eller assimilation. Diskussionen internt i foreningen gik i stedet på, hvordan det skulle foregå og på hvilke præmisser. Denne artikel, og historiespecialet¹⁴ som den bygger på, forsøger at belyse det spørgsmål ved at undersøge, hvordan danskhed og assimilation blev italesat og diskuteret internt i Dansk Brodersamfund med særligt fokus på det danske sprog.

Uenighed om danskhedens rolle hos immigrantforeninger

Dansk Brodersamfunds holdning til bevarelsen af en dansk etnisk kultur og identitet var ikke en, som alle i USA delte. Ikke engang internt i det dansk-amerikanske immigrantmiljø var der enighed om Dansk Brodersamfunds linje. Spørgsmålet om, hvor meget danskheden burde fylde hos danske immigranter i USA forblev omdiskuteret i årtier, og bølgerne gik af og til meget højt. Dansk Brodersamfund var således en kontroversiel aktør i det dansk-amerikanske immigrantmiljø. Særligt fjendtlige overfor foreningen var den dansk-amerikanske immigrantkirke – og ikke kun pga. ønsket om at bevare danskheden hos immigranterne.

I 1869 mødtes en gruppe præster i Odense. Mange danske immigranter i USA havde kontaktet den danske folkekirke og givet udtryk for, at de savnede en dansk kirke i USA, sagde præsterne. De stiftede derfor foreningen *Kirkelig Missionssamfund*, som i 1872 udsendte en række præster til USA. Sammen med nogle danske immigranter grundlagde de i 1874 den *Danske Evangelisk-Lutherske Kirke i Amerika* (ofte blot kaldet den *Danske Kirke*), som i starten var kraftigt inspireret af den danske folkekirke.

Mange i den Danske Kirke var store modstandere af Dansk Brodersamfund. For det første var de en konkurrent. I mange skandinaviske immigrantsamfund i USA var kirkerne blandt de første immigrantforeninger til at dukke op, og det samme var tilfældet hos danskerne. Kirkebygningerne blev ikke blot brugt til religiøse aktiviteter, men fungerede på mange måder som et forsamlingshus og et socialt sikkerhedsnet i de nye immigrantsamfund. Det gav immigrantkirker som den Danske Kirke en ledende rolle for mange immigranter. Fremkomsten af sekulære immigrantforeninger som Dansk Brodersamfund risikerede dermed at svække kirkens autoritet over de danske immigranter, hvilket kirken naturligvis ikke var interesseret i. For det andet var dele af den Danske Kirke fundamentalt uenige i bevarelsen af danskheden i det omfang, som Dansk Brodersamfund praktiserede. Herom var der dog en stor intern splid i kirkesamfundet. Den vigtigste årsag til modstanden mod Dansk Brodersamfund fra den Danske Kirke var dog noget helt tredje. Hjemmelige loger som Frimurerne, Odd Fellow Ordenen og Dansk Brodersam-

fund var ifølge mange kirkesamfund, herunder den Danske Kirke, dybt forkerte for kristne at deltage i.¹⁵

Hos danske immigranter blev fordømmelsen måske formuleret stærkest af N. F. S. Grundtvigs yngste søn, Frederik Lange Grundtvig. Han var immigreret til USA i 1881 og stærkt involveret i den Danske Kirke. I 1887 udgav han teksten *Jesu Kristi Kirke og de afgudsdyrkende Foreninger*. I teksten, hvor han nævnte Dansk Brodersamfund ved navn, anklagede han mange af de hemmelige foreninger for afgudsdyrkelse og ligefrem at være værktøjer for Satan – om end han indrømmede, at det nok sjældent var intentionelt. Hemmelige loger som Dansk Brodersamfund gjorde brug af et sprog og ritualer, som var lånt fra eller kraftigt inspirerede af kristendommen, men typisk uden at ritualerne blev foretaget af en præst eller direkte nævnte Guds navn. Alene af den grund burde kristne holde sig langt væk fra foreningerne, mente Frederik Lange Grundtvig.¹⁶

Selvom mange i den Danske Kirke således var dybt kritiske overfor Dansk Brodersamfund, var det dog ikke alle i kirkesamfundet, der var uenige i deres ønske om at bevare en stærk dansk etnisk identitet og kultur hos danske immigranter. En dyb splittelse eksisterede i den Danske Kirke, hvad “det danske spørgsmål” angik. Var det overhovedet kirkesamfundets opgave at arbejde for, at en grad af danskhed overlevede hos medlemmerne, eller var det utidig sammenblanding af verdslige og religiøse problematikker? Og burde de danske immigranter overhovedet bevare en dansk identitet og kultur, eller var det at foretrække, at de hurtigst muligt opgav danskheden og blev assimileret?

Pudsigt nok var Frederik Lange Grundtvig netop en af de stærkeste fortalere for, at immigranterne bevarede en stærk dansk etnisk identitet og kultur. Hans kamp for danskheden førte ligefrem til, at mange kritikere anklagede Grundtvig for at være hovedansvarlig for, at den Danske Kirke i 1896 delte sig i to. Siden grundlæggelsen af kirkesamfundet havde der været en konflikt mellem særligt grundtvigianske og indremissionske præster. Uenigheden dækkede mange spørgsmål af både teologisk og praktisk karakter, og et af de store stridspunkter var danskheden. Det var især den grundtvigianske del af den Danske Kirke, som ønskede dette, og som søn af grundtvigianismens fader var det oplagt, at han blev en toneangivende del af den debat.

Kort fortalt var de indremissionske præster dybt imod, at kirken aktivt forsøgte at bevare danskheden hos immigranterne. Så længe kirkens medlemmer foretrak at tale dansk, skulle den Danske Kirke prædike på dansk, men i det øjeblik at menighederne foretrak engelsk, skulle de skifte sprog og lægge danskheden på hylden, mente de. De var sat i verden for at prædike kristendommen og intet andet. Den indremissionske fløj var således fortalere for, at dansk-amerikanerne gradvist skulle assimileres kulturelt og identitetsmæssigt,

og at den Danske Kirke skulle følge denne udvikling. Grundtvigianere som Frederik Lange Grundtvig mente derimod, at det var vigtigt også at huske det danske kulturelle aspekt. For at styrke kampen for danskheden grundlagde han immigrantforeningen *Dansk Folkesamfund i Amerika*, som både arrangerede kulturelle arrangementer, åbnede danske biblioteker og grundlagde byer, som skulle fungere som danske enklaver i USA. Den grundtvigianske fløj i den Danske Kirke og foreninger som Dansk Folkesamfund benyttede således bevidst strukturel separation som værktøj i kampen for bevarelsen af en dansk kultur og identitet hos danske udvandrere i USA. Et værktøj, der havde til formål at modvirke den strukturelle assimilation, som Gordon fremhævede som nøglen til generel assimilation. Bølgerne gik højt i diskussionen, og uenighederne var en afgørende faktor for, at mange af de indremissionske præster i 1896 forlod den Danske Kirke og grundlagde den *Forenede Danske Evangelisk-Lutherske Kirke i Amerika* (ofte blot kaldet den *Forenede Kirke*).¹⁷

Debatten om sprog, kultur og etnisk identitet forsvandt ikke med kirkens splittelse, hverken i religiøse kredse eller i resten af det dansk-amerikanske miljø. Så længe danskfødte immigranter stadig levede i USA, fortsatte diskussionen. Diskussionen ændrede sig dog gradvist i takt med det resterende amerikanske samfund. Sprogdebatten fik fx en helt ny dimension og en ny aktualitet under Første Verdenskrig, hvor selve immigranternes ret til at beholde en særskilt etnisk identitet og kultur, herunder retten til at tale deres modersmål, blev et omdiskuteret og politisk betændt emne, både internt i immigrantmiljøerne og i resten af det amerikanske samfund. Da USA indtrådte i Første Verdenskrig i 1917, var Tyskland hovedfjenden. Der spredte sig derfor hurtigt en bølge af mistro mod især tyske immigranter over hele landet, som af og til også påvirkede andre immigrantgrupper, herunder danskerne. Første Verdenskrig satte selve eksistensberettigelsen af immigrantmiljøer i spil. For kunne man tillade sig at holde fast i en ikke-amerikansk kultur og identitet, nu hvor USA var i krig? Og kunne man stole på, at folk var loyale overfor USA's krigsindsats, hvis de holdt fast i moderlandets etniske identitet og kultur?

Identitetsforhandlinger gennem sprogdebat

Selvom de økonomiske fordele uden tvivl var en vigtig del af Dansk Brodersamfunds appel for danske immigranter, og nogle medlemmerne aldrig kom til møderne, så var der også mange medlemmer, som satte stor pris på det danske sociale fællesskab, som Dansk Brodersamfund skabte. Dansk Brodersamfund skabte et afgrænset etnisk dansk frirum i USA, hvor de kunne tale dansk og mindes tiden i fødelandet. Så vigtigt var det, at det blev skrevet ind

i foreningens vedtægter fra begyndelsen, at der kun måtte blive talt dansk ved møderne. Brugen af det danske sprog var således ikke en ubevidst konsekvens af, at alle medlemmerne tilfældigvis stadig foretrak dansk fremfor engelsk, men en bevidst handling fra Dansk Brodersamfunds side. De fandt det vigtigt at understrege, at de ønskede at bevare det danske sprog i USA. Således kan man sige, at vedtægterne på dette punkt talte for en vis modstand mod akkulturation.

Denne konstruktion gjorde, at Dansk Brodersamfund især var relevant for immigrantgenerationen, som var født og ofte opvokset i Danmark. Et dansk-sproget socialt fællesskab, hvor man kunne dyrke danske traditioner og minde Danmark, var mindre relevant for immigranternes amerikanskfødte børn. De havde typisk ingen minder fra Danmark, og det var langt fra alle, som lærte dansk af deres forældre. Dette kan aflæses i Dansk Brodersamfunds medlemstal. Så længe masseimmigrationen stod på og store mængder af danskere kom til USA, steg Dansk Brodersamfunds medlemstal betragteligt. Da masseimmigrationen ebbede ud i 1920'erne, begyndt medlemstallet ligeledes at falde. Masseimmigrationen fra Europa blev i første omgang bremset af en midlertidig nødkvote for immigrationen, Emergency Quota Act, som amerikanske politikere indførte i 1921 og som senere blev gjort permanent. Allerede i 1922 faldt medlemstallet – for første gang i foreningens historie.

År	Afdelinger	Medlemmer
1891	40	1.473
1902	145	8.347
1906	237	15.465
1907 ¹⁸	255	17.173 ¹⁹
1910	272	19.589
1919 ²⁰	290	21.393
1922 ²¹	284	20.336
1934 ²²	-	Ca. 17.000
1940 ²³	Ca. 250	Ca. 15.000

Ligesom medlemmer af Danske Vaabenbrødre i Amerika hurtigt luftede deres bekymring om mulige problemer med at rekruttere medlemmer i fremtiden, begyndte medlemmer af Dansk Brodersamfund efterhånden at gøre opmærksom på, at det kunne blive vanskeligt at tiltrække de danske immigranternes amerikanskfødte børn, hvis der ikke kom forandringer. I 1916 begyndte Dansk Brodersamfund at udgive medlemsbladet *Det Danske Brodersamfunds*

Blad, hvor der udover nyheder om foreningen og lokalafdelinger bl.a. også blev publiceret læserbreve fra medlemmer. Allerede i bladets første udgivelse-sår var debatten om foreningens fremtid i gang, og det er derfor ikke usandsynligt, at debatten var i gang allerede før bladet så dagens lys.

I 1916 argumenterede Dansk Brodersamfund-medlemmet Anders Christensen for, at eftersom der ikke kom nye danske immigranter til området, hvor han boede, og at unge amerikanskfødte dansk-amerikanere sjældent kunne tale eller forstå dansk, var det nødvendigt at afskaffe kravet om at tale dansk til møderne. Ellers ville medlemstallet falde i takt med immigrationstallene.²⁴ Sprogdebatten fortsatte over de næste par år, men det var først efter Første Verdenskrigs afslutning, at den for alvor foldede sig ud. Mange medlemmer så det som upassende at diskutere etniske spørgsmål som disse, mens amerikanske soldater i massevis risikerede deres liv for USA. Forsigtigheden skyldtes muligvis også en modstand mod etniske mindretal hos en del af den amerikanske befolkning, som netop Første Verdenskrig forårsagede og forstærkede. Stoppede man med at bruge etnisk danske symboler i offentlige-

Ferdinand Hurup, iklædt vest nummer to fra venstre i anden række, var aktiv i den danske fagbevægelse, før han udvandrede til USA i 1893. Som medlem af Dansk Brodersamfund forsøgte han bl.a. at etablere et tæt samarbejde mellem Dansk Brodersamfund i Amerika og De Samvirkende Fagforbund hjemme i Danmark.

den og diskutere etniske særinteresser, minimerede man forhåbentlig risikoen for, at Dansk Brodersamfund og dansk-amerikanerne generelt blev ofre for mistro og diskrimination.

Sprogdebatten kan inddeles i to hovedgrupper:

- fortalere for engelsk, som ønskede at tilpasse foreningens sprogbrug til dansk-amerikanernes sprogudvikling og således i stigende grad benytte engelsk, herunder muligvis med tiden helt opgive det danske sprog
- fortalere for dansk, som ville bevare det restriktive krav om kun at tale dansk ved møderne på trods af eventuelle forandringer i dansk-amerikanernes sprogbrug

Fortalerne for engelsk benyttede i store træk samme argumentation som Anders Christensen gjorde i 1916. N. C. Carlson skrev i 1917, at det var blevet vanskeligt at tiltrække unge mennesker til Dansk Brodersamfund, både fordi ungdommen foretrak andre typer af underholdning end dem Dansk Brodersamfund tilbød, men også pga. den restriktive sprogpolitik. Dansk er svært, og unge dansk-amerikanere kunne ikke bruge danskundskaber til særlig meget i USA, mente han. Så længe der kom immigranter fra Danmark, skulle Dansk Brodersamfund give mulighed for at tale dansk ved møderne, men foreningen skulle ændre sig med tiden, og de nyankomne medlemmer skulle hurtigst muligt tage det engelske sprog til sig, mente han.²⁵ James Westergaard og Christien Nielsen argumenterede for det samme i 1919 og pointerede, at eftersom kun få danske immigranter kom til USA, og at de unge dansk-amerikanere enten ikke kunne eller ikke ønskede at tale dansk, så var det altafgørende at tillade engelsk ved møderne, hvis Dansk Brodersamfund ikke skulle forsvinde i takt med, at de danskfødte medlemmer meldte sig ud eller døde.²⁶ At dette var et vigtigt spørgsmål i Dansk Brodersamfund og ikke blot var nogle få medlemmer, der talte imod det store flertal, kunne ses på forsiden af Det Danske Brodersamfunds Blad den 1. april 1919, hvor bladets redaktion officielt anbefalede alle medlemmer at stemme for et forslag, som tillod brugen af engelsk i Dansk Brodersamfund.²⁷

Dette var fortalernes for dansk dog lodret uenige i. For dem var den danske etniske identitet og kultur det vigtigste ved Dansk Brodersamfund. Alle forsøg på at udvande danskheden var således et angreb på selve fundamentet for Dansk Brodersamfund og risikerede at udlette foreningens eksistensgrundlag. Hvor fortalernes for engelsk frygtede, at Dansk Brodersamfund ville forsvinde, hvis de ikke ændrede sprogpolitikken, mente fortalernes for dansk omvendt, at det netop ville blive foreningens endeligt, hvis de ændrede sprogpolitikken. Hvis ingen talte dansk i Dansk Brodersamfund, kunne man lige så godt fjerne

“Dansk” fra navnet, argumenterede medlemmet Arthur London fx for.²⁸ Der var mange lignende foreninger, som ikke lagde vægt på en særlig etnisk kultur, og disse var ofte meget større, pointerede flere. Hvorfor skulle man tilvælge en relativt lille forening som Dansk Brodersamfund, hvis deres primære unikke karakteristika, nemlig danskheden, forsvandt?²⁹ Dansk Brodersamfund var ikke bare et forsikringselskab, pointerede de, og skulle ikke kun styres af, hvad der var den bedste forretningsbeslutning. Det var et dansk broderskab, og hvis de unge dansk-amerikanere ikke engang gad at lære dansk, var de alligevel ikke værdige nok til at blive medlemmer, tilføjede nogle.³⁰

Man kan se en gradvis forandring i sprogbrugen i Det Danske Brodersamfunds Blad, efter at sprogdebatten for alvor brød ud efter Første Verdenskrigs afslutning. Et stigende antal artikler og bemærkninger blev nu skrevet på engelsk, om end det stadig var et lille mindretal. En dramatisk forandring skete 1. januar 1941, hvor bladet blev omdøbt til *Danish Brotherhood Magazine* og indholdet nu næsten udelukkende var på engelsk. Der gik med andre ord 25 år, fra medlemmerne første gang nævnte sprogproblematikken i medlemsbladet, til at medlemsbladet primært blev skrevet på engelsk – et emne, som sandsynligvis allerede var blevet diskuteret i Dansk Brodersamfund et stykke tid før bladet begyndte at udkomme i 1916. 1941 var samtidig ret sent i forhold til det brede dansk-amerikanske miljø, hvor flertallet havde taget engelsk til sig som primært sprog noget tidligere. I 1972 ændrede bladet navn igen – denne gang til *American Dane*, hvilket antyder endnu en stor forandring i foreningens og medlemmernes etniske identitet og endnu et trin i assimilationsprocessen. Det blev nu gjort endnu mere eksplicit, at de havde en amerikansk snarere end en dansk identitet. Medlemsbladets to navneskift er en indikator for de gradvise udviklinger, som Dansk Brodersamfund undergik ift. det, som Gordon kaldte identifikationsassimilation, og den stigende brug af engelsk i medlemsbladet er et tegn på en gradvis akkulturation af Dansk Brodersamfund og dets medlemmer.

Ændringer i immigrationsmønstret og de stadigt mere assimilerede dansk-amerikanere startede altså en diskussion i Dansk Brodersamfund om foreningens grundlæggende selvforståelse, identitet og formål. Diskussionen handlede især om, hvor dansk og/eller amerikansk, foreningen var – og hvad “danskhed” overhovedet betød for dansk-amerikanerne. Skulle Dansk Brodersamfund modstå forandringerne og kæmpe for at bevare en dansk kultur og identitet som den var, da danskerne i første omgang immigrerede; eller skulle de i højere grad påtage sig en amerikansk identitet og kun bevare dele af dansk kultur, hvis det var brugbart i livet som amerikaner?

Diskussionen handlede ikke om, hvorvidt Dansk Brodersamfund havde udspillet sin rolle, og fortalene for engelsk var ikke generelt fortalere for, at

foreningen burde nedlægge sig selv og i stedet lade medlemmerne indgå i tilsvarende foreninger i det amerikanske kernesamfund. Sprogdebatten var således ikke en diskussion for eller imod strukturel assimilation af Dansk Brodersamfunds medlemmer og dansk-amerikanerne generelt, men snarere en diskussion om identitet og akkulturation, først og fremmest sprogligt.

Selvom diskussionen på overfladen handlede om sprogbrug i en enkelt forening, var det en del af en større diskussion i hele det dansk-amerikanske miljø. Som det ses i sprogdebatten, var det betændte emner, som der var meget delte meninger om. Det var ikke kun dansk-amerikanerne selv, der havde meninger om det. Mange i det amerikanske kernesamfund havde også stærke holdninger til, hvordan immigranter burde begå sig i USA, og i hvor høj grad de burde dyrke deres hjemlands kultur. Det blev især tydeligt under Første Verdenskrig, hvor modstanden mod etniske mindretal i USA blev meget udtalt.

Første Verdenskrig og sprogdebatten

Læser man i Det Danske Brodersamfunds Blad, bliver det hurtigt tydeligt, at Første Verdenskrig påvirkede Dansk Brodersamfund markant, ligesom det konkret havde en betydning for sprogdebatten. Dermed stemmer Dansk Brodersamfund overens med mange andre immigrantorganisationer i USA, som blev dybt påvirkede af Første Verdenskrig.

Under Første Verdenskrig var der en udbredt mistanke mod det, som af og til kaldes *bindestregs-amerikanere* ("hyphenated Americans"). Udtrykket henviser til amerikanere af fx dansk herkomst, som identificerede sig selv som dansk-amerikanere. Under en tale til foreningen Knights of Columbus i 1915 udtalte den tidligere amerikanske præsident, Theodore Roosevelt, fx:

"There is no such thing as a hyphenated American who is a good American. The only man who is a good American is the man who is an American and nothing else."³¹

I september 1919, under et år efter Første Verdenskrigs afslutning, udtalte den daværende amerikanske præsident, Woodrow Wilson:

"Any man who carries a hyphen about with him carries a dagger that he is ready to plunge into the vitals of this Republic whenever he gets ready. If I can catch any man with a hyphen in this great contest I will know that I have got an enemy of the Republic."³²

At hele to amerikanske præsidenter indenfor få år advarede imod bindestregs-amerikanere indikerer, hvor udbredt mistroen var. Kunne man være sikre på, at immigranter til USA ikke stadig følte en loyalitet mod fødelandet? Under Første Verdenskrig gik det især ud over tysk-amerikanere, eftersom Tyskland blev anset som USA's hovedfjende. Tyske immigranter udgjorde en af de største immigrantgrupper i USA under masseimmigrationsperioden fra 1850erne til 1920erne, og der opstod derfor en del tysk-amerikanske miljøer i USA. Første Verdenskrig medførte meget mistanke, diskrimination og endda vold og mordforsøg mod især tysk-amerikanere.³³ Diskriminationen mod tysk-amerikanerne blev i nogle tilfælde ligefrem nedfældet ved lov. I staten Iowa, som var en af de mest foretrukne destinationer for danske immigranter til USA, vedtog man fx den såkaldte *Babel Proclamation* i 1918, som gjorde engelsk til det eneste tilladte sprog i Iowa i skoleundervisning, samtaler på gaden eller over telefonen samt til foreningsmøder og gudstjenester. Andre sprog som tysk eller dansk var forbudte i sådanne situationer.

Krige udgør dog ikke kun et problem for immigranter. De er også en unik mulighed for at erklære sin loyalitet overfor sit nye land og bekræfte sin nye nationale identitet med endnu mere gennemslagskraft. Det kunne bl.a. også ses i dele af det tysk-amerikanske miljø. Mange tyske immigrantorganisationer begyndte at bruge det engelske sprog, både som konsekvens af love som Babel-proklamationen og som en symbolsk gestus rettet mod det amerikanske kernesamfund. Nogle organisationer undergik ligefrem navneforandring væk fra tysk-klingende navne for at undgå mistanke og modstand. Selvom forandringerne nogle gange blev italesat som midlertidige foranstaltninger pga. krigen, endte de ofte med at blive permanente.³⁴

Danske immigranter i USA blev også påvirkede af stemningen under Første Verdenskrig. Babel-proklamationen var tydeligt rettet mod tysk-amerikanere, men den gjaldt teknisk set for alle sprog der ikke var engelsk. Derfor påvirkede den i høj grad det store dansk-amerikanske miljø i Iowa generelt, og danske immigrantforeninger som Dansk Brodersamfund specifikt. Guvernør William L. Harding, som stod bag proklamationen, nævnte specifikt danske immigrantmiljøer i sin argumentation for, at loven var nødvendig. Det førte til kritik fra både danske immigranter og ikke-danske politiske modstandere af guvernøren, og Harding forsøgte at trække en del af sine udtalelser om danske immigranter tilbage.³⁵ Situationen for dansk-amerikanere var dog markant anderledes end for tysk-amerikanere. Dansk-amerikanerne blev generelt ikke udsat for den samme grad af mistro og diskrimination som tysk-amerikanerne gjorde, eftersom der ikke var nogen væbnet konflikt mellem USA og Danmark.

Det transnationale perspektiv, som blev omtalt i introduktionen, er inter-

essant i denne sammenhæng. Den politiske udvikling i Europa påvirkede tydeligvis de europæiske immigranter i USA. Dette på trods af, at mange havde været i landet i årevis og ofte ligefrem var blevet amerikanske statsborgere. Særligt tysk-amerikanere blev påvirket pga. Tysklands fjendestatus overfor USA, men selv dansk-amerikanere blev påvirket på trods af Danmarks neutralitetspolitik under Første Verdenskrig.

I Det Danske Brodersamfunds Blad forsøgte man hurtigt at udtrykke en utvetydig loyalitet, efter at USA indtrådte i Første Verdenskrig den 6. april 1917. I det første medlemsblad efter krigserklæringen skrev Dansk Brodersamfund, at de havde "*gjort sin fulde Pligt i patriotisk Henseende*" og pointerede, at en række lokalafdelinger allerede havde investeret i krigsobligationer, selvom USA end ikke havde været i krig i en måned.³⁶ I oktober samme år investerede Dansk Brodersamfund \$20.000 i krigsobligationer oveni det stigende antal lokalafdelinger, der investerede på egen hånd.³⁷ Det var således ikke en ny udvikling for Dansk Brodersamfund, da de som Iain Anderson påviste straks fokuserede foreningsaktiviteterne på indsamling til den amerikanske krigsindsats, da USA senere indtrådte i Anden Verdenskrig.³⁸

En betydelig del af Dansk Brodersamfunds arbejde for at støtte den amerikanske krigsindsats under Første Verdenskrig foregik gennem *Jacob A. Riis League of Patriotic Service*. Foreningen blev grundlagt af danske immigranter den 13. maj 1918 som en dansk-amerikansk paraplyorganisation, der samlede hvad de kaldte dansk-amerikanernes "*patriotiske aktiviteter*", herunder køb af krigsobligationer og salg af krigssparemærker.³⁹ Den type foreninger var udbredte i mange amerikanske immigrantmiljøer, herunder også hos tysk-amerikanerne. Det skyldtes delvist den amerikanske propagandainstitution *Committee on Public Information*, som bl.a. målrettede op søgte immigrantmiljøer i deres bestræbelser på at opildne til entusiastisk støtte til den amerikanske krigsindsats.⁴⁰ Dansk-amerikanerne tog det til sig, og Dansk Brodersamfund opfordrede den 1. oktober 1918 medlemmer til at tage del i det patriotiske støttee arbejde med følgende citat:

"Det er alle amerikaneres pligt at gøre deres del for at vinde i krigen, og danskere bør gå forrest. Ingen andre indvanderfolk kan da heller ikke siges at have gjort mere."⁴¹

Danske immigranter deltog også i patriotiske parader o.l. I New York deltog en gruppe danske veteraner fra den 2. Slesvigske Krig i en parade med skilte, hvor der stod, at de havde kæmpet mod tyskerne før og ville gøre det igen.⁴² I maj 1918 skrev Frank Lawson i Det Danske Brodersamfunds Blad, at medlemmer burde holde sig fra at bruge Dannebrog og det danske sprog til offent-

ville holde fast i den restriktive sprogpolitik i foreningen. Krigen blev således brugt i et forsøg på at amerikanisere foreningen yderligere. Nogle gjorde det unægteligt primært for at undgå at skabe unødigt mistanke om dansk-amerikanernes loyalitet overfor deres nye hjemland, USA. Andre gjorde det i forlængelse af en kamp for en reform af sprogpolitikken og dermed en amerikanisering af den etniske og kulturelle identitet for foreningen og dens medlemmer, et udtryk for øget akkulturation og identifikationsassimilation. På trods af det tog det dog en årrække, før medlemsbladet ændrede sprog til engelsk, så diskussionen levede videre efter Første Verdenskrig.

Konklusion

Det siges generelt om danske immigranter i USA, at de hurtigt blev assimileret i det amerikanske kernesamfund.⁴⁶ Historikere som Jette Mackintosh har dog nuanceret dette billede ved at påvise, at der var markante forskelle på, hvor hurtigt forskellige dele af dansk-amerikanerne blev assimileret. Bosættelser med store koncentrationer af danske immigranter beholdt en dansk kultur og identitet noget længere end danske immigranter, som bosatte sig i områder, hvor koncentrationen af danskere var lavere, og særligt grundtvigianske immigranter modstod assimilationspresset længere end fx indremissionske immigranter.⁴⁷ Hvor hurtigt danske immigranter blev assimileret, blev således både påvirket af holdninger og fysiske omstændigheder.

Immigrantforeninger som Dansk Brodersamfund skabte et dansk fællesskab, som til en vis grad var adskilt fra det resterende amerikanske samfund. Dansk Brodersamfund var således et eksempel på strukturel separation, hvor dansk-amerikanere skabte et etnisk dansk alternativ til det amerikanske kernesamfunds foreninger og institutioner, om end man naturligvis også kunne være medlem af fx amerikanske foreninger samtidig med medlemskabet af Dansk Brodersamfund. Dermed modvirkede de den strukturelle assimilation, som Gordon mente var nøglen til generel assimilation. Foreningen gav danske immigranter, som i deres dagligdag ikke nødvendigvis mødte andre danskere eller ytrede et eneste ord på dansk, muligheden for at være danske en aften om ugen. Derfor er det sandsynligt, at Dansk Brodersamfund var med til at holde det danske sprog og en særlig dansk identitet i live længere hos mange medlemmer, end det ellers ville have gjort uden foreningen. I så fald modvirkede Dansk Brodersamfund akkulturationen og identifikationsassimilationen af deres medlemmer. At der var et behov for etnisk danske foreninger i USA, var Dansk Brodersamfunds medlemmer generelt enige om. Det betyder dog ikke nødvendigvis, at Dansk Brodersamfund forhindrede integrationen eller amerikaniseringen af deres medlemmer, eller ønskede at gøre det. De insiste-

xx

rede blot på, at man sagtens kunne være amerikaner og stadig holde fast i den kultur og etniske identitet, man havde med fra hjemlandet.

Denne komplementære identitet var et af grundstenene i foreningen. Ligesom der var uenigheder om, hvordan balancen mellem det danske og det amerikanske burde være i det generelle danske immigrantmiljø, så var der også uenigheder internt i Dansk Brodersamfund. Uenigheden viste sig især i sprogdebatten, der for alvor blomstrede op efter Første Verdenskrig. De to forskellige lejre i Dansk Brodersamfunds sprogdebat var generelt enige om, at immigrantforeninger som Dansk Brodersamfund fortsat havde en eksistensberettigelse og en vigtig rolle at spille for dansk-amerikanerne. Der var således ikke et stærkt pres fra nogle af parterne til at nedlægge foreningen og lade dansk-amerikanerne blive strukturelt assimileret ved at melde sig ind i amerikanske sygekasser o.l. i stedet. Men der var store uenigheder om, hvad det konkret betød at være dansk-amerikaner og en dansk-amerikansk forening, og meninger var særligt delte hvad angik akkulturation, først og fremmest hvilket sprog, som foreningen burde bruge.

Diskussioner som disse blev blot yderligere komplicerede af, at de ikke blot var påvirkede af forskellige grupperinger internt i det dansk-amerikanske immigrantmiljø. Immigranterne var udsat for en transnational påvirkning fra både deres fødeland og tilflytterlandet, USA. Nogle blev stadig påvirkede af fødelandet Danmark, fx gennem deres fortsatte kontakt med familie og venner i Danmark. Det amerikanske kernesamfund påvirkede også dansk-amerikanernes holdninger og handlinger, særligt i særlige kontekster som fx Første Verdenskrig, der skærpede den amerikanske offentligheds holdninger til immigranter og etniske mindretal. Den transnationale påvirkning fandt ovenikøbet også sted ved, at både den amerikanske og den danske stat bevidst forsøgte at påvirke, forme og bruge dansk-amerikanerne og immigrantforeninger som Dansk Brodersamfund.

Dansk Brodersamfunds komplementære identitetsforhold betød bl.a., at det i høj grad var kontekstafhængigt, hvor meget den danske eller amerikanske identitet fyldte. Særlige situationer som krige ændrede med ét, hvad der fyldte mest hos foreningen og medlemmerne. Den transnationale påvirkning var også i høj grad kontekstafhængigt. Når USA fx var i krig, blev den amerikanske identitet øjeblikkeligt det, der fyldte mest både i de interne diskussioner i foreningen og i offentlige handlinger og manifestationer. Diskussioner om vigtigheden af det danske sprog samt den offentlige brug af særlige danske symboler som Dannebrog blev hurtigt sat i bero, da USA indtrådte i Første Verdenskrig. Selv den intensive og dybtfølte dansk-amerikanske agitation for Danmarks fremtid og frihed under Anden Verdenskrig fik et tydeligt mere amerikansk udtryk, i det øjeblik at USA blev direkte involveret i Anden Ver-

denskrig. Dette skyldtes delvist strategiske overvejelser om, hvordan dansk-amerikanerne tiltrak mindst mulig mistro om illoyalitet hos det amerikanske kernesamfund, men også en dybfølt amerikansk patriotisme hos dansk-amerikanerne.

Gordons assimilationsteori gav en overordnet, teoretisk ramme, man kan bruge til at diskutere assimilationsprocessen for immigranter til USA. Man skal dog ikke grave dybt i de dansk-amerikanske kilder, før det bliver klart, at der er brug for et mere nuanceret billede, hvis man for alvor skal forstå den danske immigration til USA og immigranternes udvikling i løbet af deres nye, amerikanske liv. Denne artikel har forhåbentlig påvist, at det styrker den dansk-amerikanske immigrationsforskning markant, hvis man anskuer emnet ud fra en mere nuanceret teoretisk forståelsesramme, som fx tager højde for immigranternes komplementære identitet og har forståelse for, at immigranternes identitet i høj grad var kontekstafhængig. I den sammenhæng vil yderligere undersøgelser af dansk-amerikanere i krigstid være særligt interessante, da denne artikel har påvist, at disse nuancer i særlig grad viste sig under Første Verdenskrig.

Noter

1. Torben Grøngaard Jeppesen, *Danske i USA 1850-1920 – en demografisk, social og kulturgeografisk undersøgelse af de danske immigranter og deres efterkommere*, Odense: Odense Bys Museer, 2016, 132, 200 og 280.
2. Translation of the manuscript concerning the beginnings of the Danish Brotherhood in America. DAAL, DBL-2000, Nebraska, Omaha Headquarters, æske 31, "DBIA History".
3. J. P. Paulsen, "Dansk Brodersamfund i Amerika", *Danske* i Peter Sørensen Vig (red.), Minneapolis og Chicago: C. Rasmussens Publishing Co., 1907, 214.
4. Kristian Hvidt, *Flugten til Amerika eller Drivkræfter i masseudvandringen fra Danmark 1868-1914*, Aarhus: Universitetsforlaget i Aarhus, 1971, 238.
5. Ibid., 237.
6. Jessica Chizek, *The Danish Brotherhood: The Transfer of an Occupational Pattern from Home Country to New Land*, forskningspaper, Dana College, 2008.
7. *Records of Ethnic Fraternal Benefit Associations in the United States: Essays and Inventories*, St. Paul: Immigration History Research Center/University of Minnesota, 1981.
8. Det Danske Brodersamfund i Amerika, *Det Danske brodersamfunds vejviser i Amerika samt et kortfattet beskrivelse af de steder, hvor Danske er bosat i vort nye fædreland*, Omaha, 1917.
9. Jon Gjerde, *The Minds of the West: Ethnocultural Evolution in the Rural Middle West, 1830-1917*, Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1997, 8.
10. Iain I. Anderson, "'We're coming!'" Danish American identity, fraternity, and political remittances in the era of World War II", *Journal of Ethnic and Migration Studies* 2019: 12.
11. Ibid.
12. Milton M. Gordon, *Assimilation in American Life: The Role of Race, Religion, and National Origins*, New York: Oxford University Press, 1964, 81.
13. Ibid., 72-73.
14. Nick Kofod Mogensen, *Colonist or Citizen? A study of the assimilation of Danish im-*

- migrants in America through case studies of Danish Brotherhood in America and Danish People's Society, 1882-1921, speciale, København: Københavns Universitet, 2016.
15. Jørn Brøndal, *Ethnic Leadership and Midwestern Politics*, Urbana: University of Illinois Press, 2004, 56-81; og Wesley Westerberg, "Swedish American Religious and Secular Organizations", *Perspectives on Swedish Immigration. Proceedings of the International Conference on the Swedish Heritage in the Upper Midwest, April 13, 1976*, Nils Hasselmo (red.), Duluth: University of Minnesota og Swedish Pioneer Historical Society, 1978: 199-205.
 16. Frederik Lange Grundtvig, *Jesu Kristi Kirke og de afgudsdyrkende Foreninger, skrevet til Overvejelse for Menighederne i den danske evangelisk-lutherske Kirke i Amerika*, Cedar Falls: Dannevirkes Trykkeri, 1887.
 17. For en detaljeret gennemgang af den Danske Kirkes historie, se Henrik Bredmose Simonsen, *Kampen om danskheden. Tro og nationalitet i de danske kirkesamfund i Amerika*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, 1990; og Paul C. Nyholm, *The Americanization of the Danish Lutheran Churches in America*, Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1963.
 18. Paulsen 1907, 219.
 19. Opgjort 1. november 1907.
 20. Carl Mygind, "Dansk Brodersamfunds 50 Aars Jubilæum", *Bien*, 1. januar 1932, 4.
 21. "De danskfødte i Amerika", *Dannevirke*, 29. november 1922, 3.
 22. "Dansk-Amerikansk Interview", *Bien*, 27. september 1934, 1.
 23. "Det Danske Brodersamfunds Formaal", *Dannevirke*, 20. november 1940, 5.
 24. Anders Christensen, "Fra Nebraska City, Neb., loge nr. 60", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. juni 1916, 2.
 25. N. C. Carlson, "Ungdommen", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. marts 1917, 1.
 26. James Westergaard, "Fra Denver, Colorado", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. maj 1919, 3; og Christien Nielsen, "Sproget.", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. juni 1919, 2.
 27. T. P. Nielsen, "Meddelelse til alle Loger", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. april 1919, 1.
 28. Arthur London, "Sproget.", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. august 1919, 5.
 29. A. Fonnesbæk, "Til Over-Præsidenten.", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. maj 1919, 2; Julius E. Larsen, "Sproget.", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. maj 1919, 3; og J. P. Jørgensen, "Hvor bærer det hen?", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. juni 1919, 2-3.
 30. Peter P. Scott, "Mere om Sproget.", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. juni 1919, 3; og N. Jørgensen, "Et Vagt i Gevær.", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. juni 1919, 1.
 31. "Roosevelt Bars the Hyphenated", *New York Times*, 13. oktober 1915.
 32. Woodrow Wilson: *Essential Writings and Speeches of the Scholar-President*. Mario Di Nunzio (red.), New York: NYU Press, 2006, 412.
 33. Donald R. Hickey, "The Prager Affair: A Study in Wartime Hysteria", *Journal of the Illinois State Historical Society* 1969 (62:2): 117-134.
 34. Peter C. Weber, "Ethnic Identity During War. The Case of German American Societies During World War I", *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* 2014 (31:1): 185-206.
 35. Peter L. Petersen, "Language and Loyalty: Governor Harding and Iowa's Danish-Americans During World War I", *The Annals of Iowa* 1974 (42:6): 405-417.
 36. "Fremtidsudsigter", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. maj 1917, 5.
 37. *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. november 1917, 1.
 38. Anderson 2019, 12.
 39. "John Ericsson League", *Vestkysten*, 1. maj 1918.
 40. Robert Jackall og Janice M. Hirota, *Image Makers: Advertising, Public Relations, and the Ethos of Advocacy*, Chicago: The University of Chicago Press, 2000, 30.

41. Det Danske Brodersamfunds Organisationskomite Jacob A. Riis League, "Danskfødte Mænd og Kvinder under Stjernebanneret", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. oktober 1918, 1.
42. "Danskfødte Borgeres Patriotisme", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. august 1918, 1.
43. Frank Lawson, "Flaget", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. maj 1918, 1.
44. P. C. Paulsen, "Et Svar til Broder Marker", *Det Danske Brodersamfunds Blad*, 1. juli 1918, 5.
45. Anderson 2019.
46. Se fx Jeppesen 2016.
47. Jette Mackintosh, *Danskere i midtvesten. Elk Horn-Kimballton bosættelsen 1870-1925*, Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet, Institut for Økonomisk Historie, 1993.

Abstract

Nick Kofod Mogensen: *Fully Danish, Fully American. Arbejderhistorie*, 2019:2, pp. 112-134.

The Danish American community had long been divided over how much of their Danish ethnic identity and culture should be preserved in the United States. Could a Danish and American identity co-exist peacefully, or should the immigrants forget their past and become assimilated?

Danish American organizations like the Danish Brotherhood in America argued that not only could a Danish and American ethnic identity co-exist peacefully, but they could be complementary to each other. They argued that immigrants' freedom to take their ethnic culture with them to the United States was exactly what made the country exceptional.

Even in the Danish Brotherhood, questions of ethnic identity and culture sparked lively discussions. As Danish immigration to the United States began to fade, members began to argue that the Brotherhood needed to adapt if they wanted to survive. Much of the debate focused on the role of the Danish language; should it continue to be the only language allowed in the organization, or should they rather begin to speak and write English?

The debate was not just about language, but about the significance of "Danishness" for the organization – and for Danish Americans in general. It wasn't just the Danish Brotherhood who determined how the language debate took shape. Danish Americans in general were also affected by public opinion, different political contexts and even by Danish and American state actors.

Nick Kofod Mogensen, cand.mag. i historie.

Email: nickkofodmogensen@gmail.com